

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

XXVIII. tečaj

V Gorici, 1911.

I. zvezek.

1811

1911

Sto let na Kostanjevici.

Na praznik razglašenja Gospodovega, 6. prosinca 1811, je nekedanja svetogorska frančiškanska družina zapustila stari samostan sv. Antona Padovanskega v Gorici ter se preselila na Kostanjevico. To se je zgodilo, če se prav spominjamo ustnega izročila, v slovesni procesiji s presvetim Rešnim Telesom, ki se je preneslo iz frančiškanske cerkve, ki je bila obsojena, da se podere, v cerkvico Matere Božje „na Kapeli“, kaker tukajšnje ljudstvo našo Kostanjevico navadno imenuje.

Majhina je bila družinica, ki je prišla sem gori prebivat, Bogu služiti in Marijo častiti, 4 patri, 2 brata lajika in 1 terciar; pa Bog jo je blagoslovil, da se je pomnožila in v primer-nem številu ohranila skozi celo stoletje.

Pomnožila se je zlasti, ko so se čez deset let, 1821, tukaj odperle modroslovske in dve leti na to tudi bogoslovske šole za vso hervaško-kranjsko redovno okrajino. Kostanjeviški sa-

mostan je postal tako najvažniji v tej redovni okrajini. Tudi provinciali so pogostoma tu stanovali, ker so bili izvoljeni izmed učiteljev (lektorjev) tukajšnjih šol, ali ker so celo ko provinciali ostali učitelji.

Perva dva učitelja bogoslovja na Kostanjevici sta bila p. Vincencij Pance z Viča in p. Ferdinand Vonča iz Št. Vida pri Ljubljani. P. Vincencij je bil od l. 1820 do 1823 provincialal in nato je ko prileten mož na zagrebški akademiji naredil svojo skušnjo ter prišel učiti cerkveno zgodovino in kanonično pravo. P. Ferdinand Vonča je dostal svojo skušnjo za nauk svetega pisma starega in novega zakona in jutrovske jezike v goriškem centralnem seminarju. On je bil izvoljen za provinciala leta 1835 in drugič 1838 ter je ostal lektor tudi ko provincialal, dokler je l. 1840 na viziti v Nazaretu vmerl.

Za njima sta prišla p. Klar Vaskotti in p. Jernej, ali, kakor so ga sploh imenovali, p. Bartolo Večerina, Hervat iz Drage blizu Tersata. P. Klar je učil, kakor je znano našim bravcem, cerkveno zgodovino in kanonično pravo, pozneje pa dogmatiko; p. Bartolo pa sveto pismo stare, prvotno tudi nove zaveze. Oba sta ostala lektorja tudi ko provinciala.

Za poslednjim je bil izvoljen p. Evstahij Ozimek, lektor matematike in fizike, za njim štirikrat zaporedoma p. Friderik Hönigmann, učitelj veronauka, nemščine in tako imenovane filozofične propedeutike. Pervi in poslednji teh nauk je pred p. Friderikom učil p. Salezij Volčič, ki ga nismo prej omenili, ker je ko provincial svoj sedež si izbral v Ljubljani. Nasproti pa je p. Bonaventura Sell, ki je bil za p. Friderikom l. 1883 izvoljen za provinciala, tukaj si izvolil svoj sedež, dasiravno je bil do tedaj že nekaj let na Tersatu ko učitelj novicev ali tudi gvardijan; prej pa je bil tukaj lektor sv. pisma novega zakona. Vmerl je 19. marca 1885 ko poslednji provincialal, ki je imel svoj sedež na Kostanjevici. P. Evstahij, ki je prišel za njim vnovič na kermilo, se je bil med tem preselil v Ljubljano ter je ostal tam do smerti.

Tudi bogoslovski razreda kostanjeviške šole sta se predstavila l. 1884 na Kranjsko, v Kamnik. Čez deset let se je skušalo zopet jih zediniti. Res je bilo šolski leti 1894-5 in 1895-6 vnovič vse vkup na Kostanjevici; ali 1896 se je bogoslovje vernilo v Kamnik. Za oboje skupaj je bilo v resnici že prej

pri nas premalo prostora in naslednja leta bi ga bilo še bolj zmanjševalo.

Zdaj je torej že mnogo let na Kostanjevici samo prvotno tako imenovano modroslovje ali filozofija. To se je v začetku seveda po pravici tako imenovalo. Učila se je najberž le filozofija v navadnem pomenu in sicer, kaker bogoslovje, z latinskim učnim jezikom. Ali pozneje pa je vlada zahtevala, da naj se uči po nemško. Hotela je namreč, da se imajo na Kostanjevici vzgojevati učitelji na več ljudskih šol in tri gimnazije, novomeško, karlovško in pazinsko, ki jih je morala naša redovna okrajina vzdrževati. Prvotna filozofična razreda sta se morala torej vrediti popolnoma po predpisih za 7. in 8. razred javnih gimnazijev in sta imela pravico javnosti. To je terpel do sedemdesetih let preteklega stoletja.

Leta 1870 se je novomeški gimnazij poderžavil, nekaj pozneje pazinski, nekaj prej karlovški. Tedaj vlada dveh kostanjeviških gimnazijskih razredov ni več potrebovala; naši redovni okrajini pa je bila pravica javnosti ne le brez koristi, temuč naravnost v oviro. Nekaj let se ni od nobene strani nihče zmenil zanjo; naposled je vlada naznanila, da ima prenehati. Nato se je začelo misliti od naše strani, kako bi se učilišče redovnim zahtevam in krajnim potrebam primerno prevredilo.

To je bilo zlasti potrebno, ko je bila l. 1883 redovna okrajina, vsled pomanjkanja kandidatov iz 6. gimnazijskega razreda, prisiljena sprejemati učence po doveršenem 4. razredu.

Ali o teh rečeh še nadalje govoriti, ne bi bilo tukaj na svojem mestu. Iz povedanega je zadosti jasno, da so frančiškani na Kostanjevici v tem 1. stoletju nekaj delali. Mnogo redovnikov se je tu učilo, ki so potem po raznih krajih mej Hervati in našimi Slovenci po nižjih in višjih šolah vzgajali mladino ali po naših redovnih ali drugih župah delali v dušnem pastirstvu. In tukajšni patri lektorji in drugi so tudi neposredno mnogo storili za verno ljudstvo bodi si v spovednici v domači cerkvi ali drugod, bodi si na pridižnici po bližnjih ali oddaljenih cerkvah in ob določenih dneh tudi v domači.

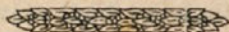
Ali ne le drugim so pridigovali naši patri, tudi sami so napredovali — ne pravim v notranji pobožnosti, ker je bila ta lahko že pri prvih, ki so tu prebivali, prav tako visoka ali

še višja ko pri zadnjih; govoriti moremo tu le v unanjih vajah pobožnosti, ki so bile sicer mnoge iz starih časov ohranjene lepe in častitljive, vender morda bolj domače in menj obile, bolj prostovoljne ko predpisane. Vsaj v drugi polovici stoletja pa smemo terditi iz lastne skušnje, da so predstojniki tako nižji, domači, kaker višji in unanji brez prestanka skerbili, da se je vse čedalje bolj po občnih rimskih predpisih in odlokih vredilo ali se še zdaj vrejuje.

Naposled ne smemo pozabiti tudi materijalne strani. In tu gre priznati našim samostanskim predstojnikom ali gvardijanom obilo zaslug za vzderžavanja in dostavljanje, popravljanje, zboljšavanje in lepšanje cerkve in samostana in kar je zraven, ter za primerno prehranjevanje dostikrat prav obile družine.

Vseh samostanskih predstojnikov je bilo na Kostanjevici v dosedanjih sto letih 17; mej njimi so bili neketeri po večkrat ali zaporedoma ali s presledki izvoljeni. Naj stoje tu njih imena in zraven število let, kar jih je vsaki opravljal to službo: P. Rufin Zohar: 6; p. Mihael Jélarčič: 12; p. Krizostom Fogh: 6; p. Ferdinand Vonča: 3; p. Salezij Volčič: 9; p. Jernej Večerina: 9; p. Klar Vaskotti: 3; p. Evstahij Ozimek: 17; p. Friderik Hönigmann: 3; p. Pacifik Fister: 1; p. Bonaventura Sell: 2; p. Aljbin Bregar: 1; p. Evgenij Heglar: 3; p. Bazilij Dolinar: 16; p. Kalist Medič: 3; p. Edvard Ravstehaf: 5; p. Kaje-tan Kogej: od zadnje jeseni do zdaj.

In zdaj nam ostane le še, da hvalo izrečemo Bogu, ki je varoval ta samostan skozi sto let vsake večje nesreče, in družini, ki je tu prebivala, mnogo dušnih in telesnih dobrot izkazal njemu samemu najbolje znanih. Bog ga ohrani na dalje, da ga bo, ko mine novih sto let, srečna redovna družina sè vso zadovoljnostjo mogla hvaliti, spominjajoč se tudi nas, ki bomo tedaj že davno vsi pri naših očetih in, upamo, pri ljubem Bogu.

Red Manjših bratov sv. Frančiška pred prestolom svetega očeta papeža Pija X.

Deseti dan preteklega meseca novembra 1910 so sprejeli sveti oče Pij X. v pričo našega prevzvišenega kardinala Vives y Tuto v slovesni avdijenciji generaljne ministre in prokuratorje treh družin 1. reda sv. Frančiška in ob enem voditelje, učitelje in gojence naših treh rimskih mejnarodnih kolegijev, skupaj okoli 200 Manjših bratov. Sveti oče so dali vsem in vsakemu z navadno dobroto roko poljubiti, potem so sedli na prestol in naš prvi generaljni minister je bral naslednji nagovor:

Mi generaljni ministri trojne družine Manjših bratov ob enem z ravnatelji, učitelji in gojenci treh mejnarodnih kolegijev v Rimu, pod vodstvom našega prevzvišenega in prečastitega gospoda Jožefa Kalasancija kardinala Vives, serafinskega reda slave in dike, hočemo ponižno kleče pred nogami Vaše Svetosti, vedno se deržeči zgledov naših stariših, davek sinovskega češčenja in pokorščine, ki smo ga po pravici dolžni namestniku Jezusa Kristusa na zemlji, zadovoljivo plačati in čutila hvaležnega serca izraziti, našo neprelomljivo zvestobo in najterdnišo vdanost do svete matere cerkve in njenih od Boga prejetih nauk in svetih izročil slovesno ponoviti in očitno spoznati.

Vsi mi bratje prvega serafinskega reda bistveno enega, dasiravno ločeni v tri družine, ki se postavno s posebnimi imeni imenujejo, smo kaker imamo eno slavo frančiškanskega imena, eno natoro Manjših bratov, eno edino serafinsko vodilo, tako tudi vsi enega duha, da, enega serca in ene duše. Vseh nas persa prešinja tista iskra ljubezni, ki je serce našega serafinskega roditelja užigala in palila. Plamen njegove ljubezni gori v vseh nas, da se pod serafinsko zastavo z božjimi in nravnimi čednostmi oboroženi sè združenimi močmi pogumno bojujemo zoper sovražnike Cerkve, ki se v eno mer vzdigujejo, zlasti zoper novejše, ki se modernisti imenujejo, in ki zvito in po kačje svoj pogubni strup razsevajoč podlago sv.

Cerkve na preterdno skalo zidane izpodnesti in vero, predragi zaklad, iz vernih sere skrivaj izpuliti skušajo. „Vtihatapili so se namreč neki ljudje (ki so davno predpisani v to sodbo) brezbožni, ki milost našega Boga prenašajo v razberzdanost in samega gospodovavca in gospoda našega Jezusa Kristusa taje“. (Kat. list bl. Juda ap. 4).

Serca vseh Vaših sinov frančiškanskih bijejo za Vašo Svetost in se gibljejo; naše ustnice oznanjujejo zedinjene sv. Matere Cerkve in nje vidnega poglavarja na zemlji pravice, jih branijo in brezbožnih ljudi napade na nje odbijajo; vse naše zmožnosti so obrnjene in napete v ta namen, da se nauk Kristusa Gospoda nepoškodovan ohrani. Preslavni učitelji našega reda, ne menj po učenosti kakor po svetosti sloveči, nam kažejo pot in način, kako se nam je boriti. Imamo tudi preslavno pismo Vaše Svetosti, motuproprio „Sacrorum Antistitum“ nedavno izdano, kjer se nam podajajo najvspešniša in najpriherniša sredstva, da se krepko odbijejo peklenski napadi sovražnikov. To pismo je kakor nekaka luč, ki svitlobo z neba razliva k odkrivanju zvitih zmot modernistovskih, z vražjo prekanjenostjo skritih, in ob enem najpripravniše, da jih popolnoma vniči.

Koliker silniši napadi se vzdigujejo današnje čase proti sveti rimski Cerkvi, nje najvišjega poglavarja in pastirja in njegove pravice, tolikanj bolj goreče bodo naše molitve k prestolu Najvišjega, tolikanj bolj napeto prizadevanje in delo naše v obrambo svete Matere Cerkve. Sinovi Vaši, ki se ponašajo s frančiškanskim imenom, ne boječ se preganjanja niti smerti, bodo radi življenje dali in kri prelili za nauk in pravice svete rimske Cerkve in nje najvišjega poglavarja. Naši mladeniči v treh rimskih mejnarodnih kolegijih se v teh načelih in v tem duhu z največo skerbjo vzgajajo za pripravne cerkvene služabnike, da bodo ob svojem času na borišče stopivši z besedo, se spisi in zlasti se zgledom življenja po vsem svetu krepki branivci katoliškega nauka in pravic Cerkve in papežev.

Verhu tega premišljujemo neštnevilne dobrote, s katerimi je Vaša Svetost „zavoljo posebnega čuta dobrotljivosti in ljubezni do sinov sv. Frančiška“ o priliki sedme stoletnice po začetku naše serafinske vstanove vse tri družine Manjših bratov v pospešenje in večje vterjenje redovnega deržanja in sta-

novitno ohranjenje bratovske edinosti in ljubezni obdarila. Mej njimi je zlasti tista „iz polnosti apostolske oblasti“ podeljena vse tri frančiškanske družine z največim veseljem in neizrekljivo radostjo napolnila in je prav posebna zastava ljubezni in očetovskega nagnjenja do sinov serafinskega očaka, s katerim je naš red in vse njegove sinove pod premogočno zaščitništvo Matere božje, brezmadežne Device slovesno postaviti blagovolila. Kaj naj torej vernemo Vaši Svetosti za toliko in tolikih dobrot preblagovoljno nam podeljenih? Ko znamenje hvaležnega serca mi vsi sinovsko službo Vam najvdaniše izkazujoč Vaši Svetosti sami sebe popolnoma izročimo, naše goreče molitve in vsa dela, ki smo jih na večjo slavo božjo in v korist duš s predrago kervjo Kristusovo odrešenih in v obrambo pravic svete matere Cerkve v preteklem času storili in jih bomo s pomočjo milosti božje v prihodnje dodali.

Ob enem priserčno prosimo Vašo Svetost, naj nam tukaj zbranim vesoljnim poglavarjem, ravnateljem, učiteljem in gojencem treh kolegijev in ravno tako vsem po vesoljnem svetu bratom in sestram tako tem, ki v samostanih živijo, kakor onim, ki mej svetom prebivajo, blagovoli apostolski blagoslov pre-dobrotljivo podeliti, da bomo po njem vterjeni in pokrepčani apostolsko službo po namenih Vaše Svetosti, od dne do dne serčneje in vspešniše nadaljevati mogli.

Vesoljni red Manjših bratov, s toliko izverstnimi znamenji blagovoljnosti apostolskega sedeža obdarjen pod materinim varstvom brezmadežne bogorodnice Device, ki jo že davno poskakujočega serca in sè sinovsko zaupljivostjo ko kraljico reda Manjših bratov časti, zdaj pa njeno nebeško pomoč s posebnim naslovom v lavretanskih litanijah z molitvijo in petjem prosi: „Kraljica reda Manjših bratov, prosi za nas“, bo brez dvojbe znamenite sadove svetosti po vsem svetu pri-nášal, ter bo močan steber in terdna podpora sveti rimski Cerkvi tudi v prihodnjih časih.“

Tako naš generalni minister v imenu vesoljnega reda Manjših bratov vseh treh sicer samostojnih družin. Na to so sveti oče papež Pij X. tako odgovorili:

„Pogled na vas, ljubljene sinovi, besede, s katerimi ste izverstna serčna čutila izrazili, naznanjenje vaše vdane ljubezni do skupnega očeta Nas je globoko genilo in jako razve-

selilo. To pa Nam je tolikanj ljubše, ker prihaja od vernih mož tistega reda, katerih vstanove, izročila in zgodovina so neminljivi spominiki goreče ljubezni do Cerkve in neomadežane poslušnosti. Vkoreninjena je namreč v duhu moč in stanovitnost, s katero sv. očeta Frančiška gojenci, cvetoči v slavi čednosti in učenosti in skoraj odločeni v pomnoženje števila blaženih nebeščanov z apostoljskim sedežem čutiti in delati in njegove pravice braniti nigdar niso nehali, tudi v nevarnosti življenja ne. Množi veselje misel, da izkazovanje take ljubezni do nas in tega apostoljskega sedeža na dan prihaja ob sklepu sedmega stoletja po vstanovitvi vašega reda, ko smo namreč Mi ne samo dobrohotnosti in spominjajočega se duha čutila vam na znanje dali, deleči dobrote, katerih delivci smo po božji previdnosti postavljeni, temuč tudi poskerbeli, da bi se vezi ljubezni mej sinovi in skupnim očetom tesneje zategnile.

Zdaj pa nas dela skerbne, da se vam zahvalimo, pripravljena in hitra volja, s katero ste sprejeli naše opomine, da bi se vsi imeli za sinove enega in istega očeta Frančiška brez kakega razločka, sicer v tri družine razdeljene, pa le enega pota sledivce, in tako zvezane, da ste eno serce in ena duša; da je vaša reč skupna, isti načini vsem in tako svetu dajete zgled tiste edinosti, ki le iz božje milosti izvira.

In ne menj prijetno je, da vas vidimo, kako vneti tiste ljubezni, kaker Frančišek, dobro dišavo Kristusovo široko razlivate in po njegovem zgledu vsem vse postavši nobene strani svete službe in grajanske izobrazbe vam tuje ne mislite. Vsakdanje delo vam je namreč oznanjevati besedo božjo in izobraževati narode, ne le omikane, temuč tudi vsega više človeškega ne deležne, ki še v temi in smertni senci sedijo, zlasti pa dela vsmiljenja opravljati v javnih varovaliških in bolnišnicah, da telesa bolnih krepčate in duše z grehi omadežane h pokori kličete.

Zahvala naposled vam bodi izrečena za junaško stanovitnost v boju za pravico, boju, ki ga podžigajo hudobne umetnosti in moč teh, ki so se zakleli zoper Kristusa in Cerkve ter mislijo, da z nami prekrasno delajo, ker nas puste živeti, ko nam meč krivičnih postav visi nad glavami. Nadaljujte, ljubljene sinovi, boj po svoji moči in ne obupavajte, ker nekaj časa reči gredo po volji sovražnikov. Druge moči je zlomila

in poderla Cerkev, da se že ni bati, da ne bi enkrat, z božjo pomočjo, z eno vere in ljubezni vezjo zvezani, zmage dosegli.

Z nekako posebno skrbnostjo pa so odperta naša usta do vas, ljubljeni mladeniči, ki ste kakor cvetki iz trojne redovne družine izvedeni v Rim prišli, da dušo s čednostjo okrasite in um z učenostjo, ter vire svetosti in modrosti luč po vseh krajih vesoljne zemlje raznesete.

Vi ste oklenivši se Frančiškovega vodila pač najboljši del izvolili, po katerem morete pravo podobo kerščanske popolnosti v življenje vvesti ter ko resnični Kristusovi učenci ne le splošne dolžnosti, temuč tudi evangelijske svete deržati. Vi ste kerščanske države izbrani državljani, ki so božjega učenika besede in zglede resno sprejemši Boga na spodoben kraj v svoji duši in življenju postavili, ki so po vsi pravici sprevideli, da je vera največi in prvi popravek, ki so večno zveličanje tako visoko cenili kakor Kristus, ko je rekel: „Eno je potrebno“, ki so odpovedavši se unanjim minljivim dobrotam, da bi edini glavni cilj življenja pred očmi imeli, od posvetnih reči k vseh reči stvarniku obrnili serce, ki so naposled ne sebi živeti sklenili, temuč Jezusu Kristusu.

Ker je pa Kristus vseh čednosti najpopolniji zgled, zato si prizadevajo Njegovo podobo, koliker morejo, sami v sebe prenesti. Zato se trudijo, da bi zadobili njegovo podobnost njegov križ objemši in pokopani ž njim, edinemu Bogu živeči, jarmu vere in pokorščine duh in serce vklonivši, meso križajoč da bi gospodoval duh, sè zderžanjem, čuvanjem, zatiranjem dopolnjujoč „to, kar nedostaje terpljenja Kristusovega v telesu obnašajoč“, tako da je vsakemu dovoljeno terditi s Pavlom: „Živim jaz, že ne več jaz; živi pa v meni Kristus.“ Ne dišejo namreč njih usta nič drugega ko Kristusa in ne vtriplje serce razen zavoljo Njega; v Njem celi žive, se gibljejo in so, tako da jim je sedanje življenje kakor novaštvo in priprava za dosti boljše, katero gledajoč pred sebo imajo smert za dobiček, kakor tako, ki bo naredila in dopolnila zvezo ž Njim, ki je bil njih življenje po znani besedi omenjenega apostolja: „Meni je živeti Kristus in vmreti dobiček.“

Ali kedor hoče Kristusa posnemati, ta mora ne le delati, temuč tudi učiti. In zato namreč, ljubljeni mladeniči, ste sem poklicani, da si pridobite tisto množino učenosti, ki se bo

mogla krepko nasproti postaviti napak tako imenovanemu znanstvu, sovražnemu ob enem veri in pameti, ki pa vender hoče gospodovati v šolah. Je pa po pravici tako imenovano znanstvo le tisto, ki se iz svetega pisma izpeljuje in iz izročil, ketere je Cerkev sprejela in poterdila. Bodisi torej govorjenje o načelih vere, ali o vodilu zadržanja ali o postavah poti življenja, vaša beseda ne bodi človekova, temuč Cerkve. In ne terpite zmanjševanja ketere koli resnice ali postave od Cerkve določene, ketere nauk je poln, cel, ves čist.

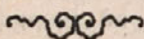
In tega nauka celota in čistost se ne bo nigdar zadosti priporočala. Ko se namreč silovito napadajo sveta izročila, kaker se dan današnji godi, ne manjka ljudi, ki sodijo, da bi bilo primerno ali tudi potrebno, da Cerkev včasi odstopi od strogosti starega nauka. Ali naj grajajo Cerkev, ki se terdno derži svojega namena, ko varuje resnice in vstanove, ki ne vgajajo posvetni modrosti, naj skušajo pregovoriti staro Mater, da sprejme kaj poglavji modernistov, da se vda ter po prijateljsko reči v soglasje spravi, kaker je vgodno, da naj pusti nezaničljive ljudi mirno živeti, katerih mnenja so, kaker pravijo, „nepopravna“, od katerih velikega duha morete pričakovati država in Cerkev mnogo koristi in slave. Te in podobne reči naj berbrajo tisti pametniši možje. Vas, ljubljeni sinovi, bomo nagovorili z besedami Pavlovimi k Timoteju obrnjenimi: „Ti pa, o človek božji, beži pred tem: — bojuj dober boj vere — dobri zalog varuj po Svetem Duhu, ki je v nas. Obliko imej zdravih besed, ki si jih slišal od mene v veri.“ In če bi se tudi zahtevalo od vas, da zavoljo koristnih pogodeb ali v nadi da se spreoberne množica k verski strani, od nauka nekaj žertvujete pokvarjenim posvetnim mnenjem, naj vsaki od vas misli, da je njemu rečeno, kar pravi apostelj svojemu učencu: „Zapovem ti pred Bogom, ki oživlja vse, in pred Jezusom Kristusom, ki je dal pod Poncijem Pilatom dobro izpoved, da ohrani naročilo brez madeža negrajljivo noter do prihoda Gospoda našega Jezusa Kristusa.“ Keder bo nehal pri ljudeh cenjen biti ta nepokvarljivi nauk, keder bo prestalo kraljestvo tiste in neomadežane resnice na svetu, tedaj bo zbudil Bog zopet svojega Sinu „ki ga bo ob svojih časih pokazal blaženi in sam močni kralj kraljev“. Mej

tem je naša dolžnost, ki njegovo poslanstvo zveršujemo, zaklad cel in neoskrunjen hraniti noter do prihoda Gospodovega poslednjega in s Hilarijem svetim kličemo: „Bolje mi je na tem svetu vmreti, kakor pod gospodstvom čigave oblasti čisto resnice pokvariti devištvo.“

Vi pa, ljubljene sinovi, boste svetost življenja s čistostjo in celoto nauka združeno hranili, ako boste češčenje kraljice vašega reda, brezmadežne božje roditeljice pridno gojili. Po nji namreč, ki je ogledalo pravičnosti in sedež modrosti, je vsemogočni hotel, da imamo vse. Modri, ko so šli v Betlehem, da bi molili Jezusa, so našli stopivši v hišo otroka z Marijo Njegovo Materjo. Zdaj je Cerkev hiša, kamer vstopivšemu Jezus in Marija naproti prideta. Kaj je namreč kerščansko bogoslužje, če ne vera Marijinega Sinu? Če pa se ne more ločiti, kar je Bog združil, gotovo ne najdeš Jezusa razen z Marijo in po Mariji. Njo so po pravici sveti možje imenovali živo monštranco. Ona je namreč, ki nam v to solzno dolino postavljenim pot zveličanja, Jezusa, voljno kaže; ona, pohlevna in ljubezniva Sinovi podaja naše molitve, v katerih vsak dan k Nji kličemo: „Jezusa, blagoslovljeni sad tvojega telesa, nam po tem pregnanstvu pokaži.“ — Naj kraljica nebeška in odvetnica naša Marija še nadalje z nami po materino ravna in prej ali potlej slečenim mesa da gledati Jezusa ne strahovitega veličastva kralja in preostrega sodnika, temuč naklonjenega zveličarja, prijaznega prijatelja, vsmiljenega brata. Ko vgodno znamenje te milosti in posebno pričo naše blagovoljnosti tebi ljubljene Sin Naš kardinalj, vam generaljni ministri, ravnatelji, učitelji, gojenci, koliker vas je tukaj, in vsem drugim bratom vašega reda apostolski blagoslov z veliko ljubeznijo podelimo“.

Tako sveti oče Pij X. Vsi pričujoči, mej njimi je bil tudi naš mladi p. Ciprijan, bodo pomnili to avdijencijo vse svoje življenje; saj pomeni celo novo dobo v zgodovini reda Manjših bratov. Tu so bile namreč zbrane ali zastopane morda prvič vse tri sicer samostojne družine enega in istega reda Manjših bratov, prvega reda sv. očeta Frančiška ter se čutile vse tri ko enakopravne in vse tri en sam red. V tej edinosti upamo, da bo red stanovitno se ohranil in tako zmirom z večo

močjo in boljšim vspehom delal za čast božjo in zveličanje človeštva po volji in navodu svetega očeta Pija X., skerbneга našega zaščitnika.

Tolažila sv. katoliške vere.

P. A. M.

Sv. spoved.

»Pojdite in skažite se duhovnikom«.

Luk. 17, 14.

Sv. katoliška cerkev ima tisto ljubezen in tisto sočutno vsmiljenje, s katerim je napolnjeno Serce njenega božjega ženina. Ona je v resnici mati, ketera svoje otroke v vseh bridkostih najljubezniviše tolaži. Ker je pa greh največje hudo za človeka, skerbi sv. cerkev pred vsem za to, da nam zoper to dušno rano ponudi hitro in krepko zdravilo. Kristus Gospod sam ga ji je dal v čudovitem zakramentu pokore, v sv. spovedi. Ni ga gotovišega in vspešnišega tolažila, kaker to. V Rimu, svetem mestu, beremo na vsaki spovednici ljubeznive besede Gospodove: „Pridite k Meni vsi, ki se trudite in ste obteženi! Jaz vas bom poživil“. Zdi se, kaker bi namestnik božji v imenu svojega božjega učenika ljubeznivo vabil vse grešnike. Pogostokrat se tudi zgodi, da se kateri zgubljeni sin, ki je slučajno prišel v eno ali drugo prekrasno rimsko cerkev, v hrepenenju po dušnem miru, gnan od pekoče vesti verže k nogam posredovavca božjega vsmiljenja in kmalu na to sodni stol pokore se solzami hvaležnosti in veselja zapusti.

Sv. spoved daje katoliškemu kristijanu največjo tolažbo; ona je zdravilo zoper vse rane človeškega serca:

I. Kot spoznanje. II. Kot pripomoček odpuščanja.

I. Vže kot spoznanje je sv. spoved nepopisljivo velika dobrota. Pride čas, ko človek ne more več sam nositi bremena, ki mu teži serce. Začudenemu, osupnjenemu zarad svoje slabosti, z osramočenjem napolnjenemu zarad svoje bede, je poštemu človeku in pred vsem kristijanu po vsakem večem grehu, v keterega more tudi svetnik v tem življenju pasti, nemogoče,

da bi to svojo žalostno skrivnost zaperto deržal v svojem sercu. „Tega se je moje serce vstrašilo in se je sè svojega mesta premeknilo“. (Job 37, I.) Da, od straha prevzeto serce grešnika bi rado razklalo persi; neka nepremagljiva sila ga vleče svojo bridkost in težavo komu potožiti, svojo žalostno skrivnost komu razodeti. Dolžnik in grešnik čuti, da mora govoriti, da tako vsaj nekoliko svojega bremena, ki ga tako teži, v serce prijatelja položi. To je tako resnično, da nekateri hudodelci, v svojem dušnem strahu, ker nimajo zvestega prijatelja, drevesom ali terdi skali zaupajo svoje hudodelstvo. Zgodilo se je, da si je neki morivec olajšal se spoznanjem in obtožbo svojo vest na ta način, da se je nagnil nad zibel otroka in temu nedolžnemu bitju, ki se mu je smehljalo, zaklical strašne besede: „Otrok, jaz sem tisti, ki je tvojo mater vmoril“. Kolikokrat se zgodi, da se hudodelci s prostovoljno obtožbo in spoznanjem izroče v roke posvetne pravice! Gotovo je toraj, da želi človek svojo žalost, svoje težave, da celo skrivnost svoje pregrehe in hudobije izliti v serce drugega človeka. Komu bi pa mogel po težkem padcu svojo osramotivno pregreho razodeti? Ali svojemu očetu? Na noben način! Kje bi pa tudi vzel serčnost za to; ali bi se ne bal, da te bo tvoj oče preklel? — Ali svoji materi? — Še manj, ona bi ti ne verjela, in ke bi ti verjela, bi vtegnila od žalosti vmreti. — Morebiti svojemu prijatelju? — Njemu še celo ne; ker sè svojim razodetjem bi ga za vselej zgubil. Vidiš toraj, da potrebuješ v takem položaju nekega posebnega bitja, ki te more razumeti in potolažiti: ti potrebuješ duhovnika, to je, človeka ki je v tistem času last nebes in zemlje ki je namestnik božji, posredovavec božje milosti in božjega vsmiljenja. Celó kakemu angelju iz nebes bi ne mogel odkriti svojega serca; ne upal bi se njemu razodeti; zdelo bi se ti, da bi že samo odkritje tvojih pregreh prestrašilo tako čisto bitje, čeravno je bilo priča tvojih prestopkov. Angelji miru bridko jokajo. (Iz. 33, 7). Ostane tedaj pri tem: Duhovnik in nobeden drugi kot duhovnik je tisti, kateremu more vbogi grešnik zaupati. On sam ga more tolažiti, on sam mu odpustiti, in vsaki dan vidimo, kako se gode ti čudeži božjega vsmiljenja. Duhovnik je človek, kaker si ti: on se nič ne čudi in ne zgraža; poterpežljivo in krotko te posluša; ljubeznivo ti zbuja serčnost in odpusti ti z vese-

ljem, zakaj on ima serce svojega božjega učenika. O grešniki, ke bi vender to vedeli; ke bi vsaj enkrat poskusili! Duhovnik je pripravljen, vas potolažiti in osrečiti. V imenu božjem vam vedno kliče: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi in jaz vas bom pokrepčal“.

Kolika nesreča, oropati se neizrekljive sreče in dobrote sv. spovedi in opustiti cela leta ta čudoviti studenec tolažbe! In vender je toliko grešnikov, ki bi si mogli na persi terkati in govoriti s prerokom: „Gorje meni, ker sem molčal!“ (Iz. 6, 5.) Najdejo se ljudje kateri najskerbnejše skrivajo sramoto in terpinčenje pekoče vesti. Toda to skrito zlo, te skrite rane so, kaker pravi sv. Avguštin, tisočkrat bolj boleče; zakaj skrito zlo grize do kosti in mozga. „Ker sem molčal, so se postarale moje kosti“. Ps. 31, 3. Nesrečen človek, ki sam živi v svoji dušni stiski in žalosti zarad svojih pregreh, ker svoje krivice ne pripozna in svojega serca ne odkrije.

Kolika grozovitost bi bila, zavirati dušo terpinčeno od červa nemirne vesti, svoje zdravje, svoje življenje iskati tamkaj, kjer edino ga more zopet najti! Kedor kaj tacega zakrivi, je v pravem pomenu trinog. Vender se najdejo možje nespametni in kruti dovelj, da svojim ženam naravnost prepovedo od časa do časa bližati se božjemu namestniku, da si v zakramentu pokore pridobe one moči, ketere potrebujejo, da morejo v svojem večkrat hudem terpljenju stánovitne ostati, da morejo ostati krepostne pri večkrat težki poskušnji, da dobe dobrega sveta in tolažbe, keder se hoče obupnost polastiti njih serca. Bili so že tudi tako brezverski možje, da so svojim ženam celo v smertni uri zabranili tolažila sv. katoliške vere. — Marisiketera zgubljena duša bi se bila pred svojim odhodom v večnost rada z Bogom spravila; pa ravno domači so ji vedno te misli iz glave izbijali; njeni želji so se naravnost vperli in duhovniku so zabranili, priti do duše, ki je bila na tem, da se loči od sveta, da bi jo tolažil in rešil. O trinogi in kruteži! Zakaj ne spremljate žertve svojega brezboštva tudi v večnost? Zakaj ne sledite oni duši tudi pred sodni stol božji, da bi tudi večnemu sodniku branili, prizanesti in odpustiti duši, katero hočete oropati na vsak način edinega pripomočka, s katerim more dobiti milost in odpuščenje? In tako grozovitost zakrive očetje, možje, prijatelji. Dostikrat se kaj tacega zgodi zlasti po večih mestih, kjer vlada brezverstvo.

Najdejo se pa ljudje, kateri še gerše delajo. To so oni brezbožni pisavci, kateri zakrament božjega vsmiljenja očitno zasramujejo in zasmehujejo. Kedor tako hudobijo stori, ta je zaklet sovražnik človeške družbe, sovražnik družine, sovražnik duš, in zaverženo bi morali imenovati tako stoletje, v katerem bi prišli taki spisi na svetlo. Kaj? Ali ne spoznate, da ti rabeljni resnice, kaker bi jih neki cerkveni učenik imenoval, sè svojim bogokletnim naukom oropajo človeštvo zadnjega in edinega upanja? Molčite lažnjivci, in pustite nam vsaj to rešilno desko, da se ne potopimo. Derznete se terditi, da je duhovnik slaboten človek in da sè spovedjo njemu in sebi napravite skušnjave! Grozoviti lažnjivci! Tudi deska je slaba in zdrobljiva in vender reši človeka, da se ne potopi. Ali mu hočete za to braniti, da je ne bi zagrabil? S to desko more priti do obrežja. Ali mu hočete stergati iz rok ta zadnji pripomoček in ga pehniti nazaj v valove morja, kjer vas bo preklinjal, gotovo se vdal obupnosti in gotovo tudi našel svoj grob? O kristijani, odprite svoje oči in sodite sami, kje je resnica, kje je ljubezen. — Sv. vera, duhovnik božji kličeta dušam: Pridite! Oni grozoviti goljufi pa jih prepuščajo njih nesreči in jim pripravljajo pogubljenje.

II. Še večo tolažbo daje sv. spoved kerščanski duši kot sredstvo odpuščenja. Kedo ne ve, kako sovraštvo in kreg zagrene človeku življenje, kako pekoča in nemirna vest dušo bega in terpinči? Nič ni pa lepšega, kaker dan sprave in miru. Ali se ne čuti serce otroka, ki je razžalil očeta, nesrečno, dokler ta ne reče: Odpustim ti? — V zakramentu sv. pokore pa dobimo odpuščenje od svojega nebeškega očeta, in, o moj Bog, kakošno odpuščenje! Kedo nam napravi spravo tako lahko in kedaj smo odpuščenja tako gotovi?

Sprava z Bogom je zelo lahka. Mislite nekoliko na zakrament sv. pokore in premislite, kaj se od vas tirja. Ali ne označuje vse le dobroto in vsmiljenje, sodnik in sodba? Posredovavec in namestnik božji na sodnem stolu pokore je duhovnik, to je, človek, reven in slab kaker grešnik in njegova služba je vsem odpustiti. Pridite! Druga sodba ni mogoča. Noben grešnik ne bo zaveržen, naj bodo njegove pregrehe še tako velike. Ako pride grešnik, keterega spovednik spozna, da ni vreden odveze, potem more on k večemu za nekoliko dni odpuščenje odložiti in spovedanca očetovsko opominjati, da se za

milost zakramenta bolj vredno pripravi. „Zaupaj“, tako govori grešniku, „moli in tudi jaz hočem ljubega Boga za te prositi in, kaker hitro bo mogoče, odvezati te tvojih grehov“. Rzsodba vedno naznanja milost, odpuščenje, ljubezen: „Tvoji grehi so ti odpuščeni; pojdi v miru!“ In kateri so pogoji odpuščanja? Bog tirja le samo to, da svoje grehe odkritoserčno spoznamo in resnično obžalujemo, da smo ga razžalili. Obtožba pa nam je zelo olajšana. Svojo obtožbo položimo v serce očeta, kateri je zavezan k najstrožji molčečnosti. Ali si moremo misliti bolj lahko in sladko odpuščenje? Pridite toraj, revni grešniki, ki vas peče vest in ste poterti in žalostni, pridite, Gospod vas hoče pokrepčati!

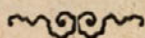
Sv. spoved je pa tudi najgotoviše sredstvo odpuščanja. In ravno v tej okoliščini je tolažba, katero uživajo edino le otroci katoliške cerkve. Tudi naši bratje, kateri žive v verskih zmotah, so slabi kaker mi; tudi oni potrebujejo odpuščanja; pa kedo naj ga jim da? — Bog! — Seveda; pa kako morejo vedeti, da so odpuščeni res dobili? Le naši duhovniki sami imajo pravico in nalogo to službo milosti izverševati in jo tudi vsaki dan izveršujejo. Noben drugi človek na svetu, noben angelj v nebesih nam ne more reči, da so nam naši grehi odpuščeni, edino le katoliški duhovnik nas more zagotoviti te milosti. Tvoji grehi so ti odpuščeni, je rekel božji Zveličar Magdalení. O kako je bila ona takrat srečna, s kako blaženim upanjem je povzdignila svoje oči proti nebu! „Jaz te odvežem!“ tako govori duhovnik in luč in mir in veselje se verne v očiščeno dušo. O, ke bi smel spovednik govoriti, ke bi smel le en del tega razodeti, kar je v spovednici skusil in občutil in ke bi ti, vbogi grešnik, slutil, kako sladko tolažbo ti je Gospod Bog v svojem neskončnem vsmiljenju pripravil, še denes bi hitel k nogam duhovnika, da bi pri njem milost in odpuščenje dobil. Spomni se sreče, ki je napolnila tvojo dušo, ko ti je tisti dan pred prvim sv. obhajilom namestnik božji rekel: „Pojdi v miru, moj otrok, ti si zdaj čist kot angelj; jutri lahko pride Gospod nebes v tvoje serce“. Kako lahko ti je bilo pri sercu! Kolik mir, kolika blaženost te je napolnjevala! In vender se morebiti najde še sladkejše, še večje, še popolniše veselje: To je, keder se grešnik po dolgih letih, ketera je preživel v zmotah in pregrehah verne nazaj k svojemu Bogu, keder pri nogah božjega namestnika po odkritoserčni spovedi v novič zasliši

besede vsmiljenja: „Tvoji grehi so ti odpuščeni; pojdi v miru!“ Težak kamen se odvali takrat od serca. Ostra puščica, nabrušen meč se izdere iz serčne rane, ketera se na čudežen način zapre.

Kako vesel je, kako blažen! Na glas bi rad vriskal in vsemu svetu povedal, kako je srečen. „O moj oče, moj oče!“ je klical neki sloveč generalj, po opravljeni sv. spovedi, „kako vesel in srečen sem zdaj! O, da bi cel svet vedel, da se ne da nič primerjati s to srečo, ketere sem denes pri vaših nogah deležen postal! Bog mi je dal veliko bogastva in časti in jaz tudi svojemu sercu nisem odrekel nobenega nespametnega veselja, ki ga svet srečnemu ponuja; pa denes moram pripoznati, da vse ono bogastvo, vse časti, vse veselje ni nič v primeri z blaženim veseljem tega dneva, sè srečo, ketere človek deležen postane, keder se z Bogom spravi! O vi vbogi grešniki, da bi vender vsi to vedeli, da bi vender vsi prišli in srečni postali!“ Koliko je nesrečnih ljudi na svetu, ki leta in leta zdihujejo pod težo grehov. Sovražnik duš jih ima vklenjene in jim napoveduje ne vem kako plačilo, da jih je sram ali se pa iz strahu pred ljudmi ne upajo k spovedi. Nerazumljivo je, da se najdejo celo taki, ki se boje, da bodo spovedniku žalost prizadeli, ako se odločijo po dolgih letih slabega življenja, verniti se na pravo pot, ali pa mu odkriti greh, keterega so doslej zamoščavali. To je najgerša zvijača in najostudniša laž peklenškega sovražnika; saj duhovnik ne pozna večje sreče, kaker če more take rane zaceliti.

Večkrat sem že vprašal, kedo od teh dveh je bolj srečen, ali duhovnik, keteri grešnika sprejme in mu v imenu božjem odpusti, ali pa grešnik sam, ki dobro spoved opravi in odpuščenje dobi. Resnično tega ne morem povedati! Gotovo je že vsak spovednik videl pred seboj jokati grešnika, pa tudi njemu so najberž solze prišle v oči, ali določiti, čigave solze so bile sladkejše, tega ne morem.

Pridite torej, grešniki! Pridite k studentu vsmiljenja; pridite in razveselite angelje nebeške in služabnike božje sè svojim spreobrnjenjem! Pridite in iščite srečo in mir v spovedi in odpuščenju svojih pregreh! „Blager jim, kterim so hudobije odpuščene, in kterih grehi so pokriti“. (Ps. 31, 1.).

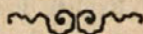

Bl. Jakob iz Kasteljpieve,

duhovnik 3. reda. *)

Kastelj della Pieve je mestece v južni Italiji; tu je bil rojen bl. Jakob. Njegovi stariši so ga dobro vzgojili in lepo zanj skrbeli, ker se je učil in pripravljaj za duhovniški stan. Zraven bogoslovja se je učil tudi cerkveno in grajansko pravo, da bi mogel tem več dobrega delati za bližnjega, zlasti za siromašne ljudi. Ko duhovnik je čutil v sebi nagnjenje v vboštvu in ponižnosti živeti; zato je stopil v tretji red sv. Frančiška. Redovno obleko je zmirom in očitno nosil; službo božjo je najrajši opravljal v vbogih cerkvah. Zelo se je potegoval za siromake in stiskane; varoval je vdove in sirote. Za vboge bolnike je kupil pred mestecem Kastel Pieve razderto bolnišnico, jo popravil, in v nji bolnikom stregel; službo božjo je pa v bolniški cerkvici opravljal. Nekega dne najde v pismih, da je imela ta bolnišnica in cerkva tudi nekaj posestva, katero si je pa neki plemič prisvojil. Jakob gre k njemu in ga lepo prosi, naj izroči to posestvo bolnišnici, ki ima pravico do njega. Ker ni hotel plemič iz lepa verniti krivično prisvojenega posestva, ga toži in pravdo dobi. To njegovo pravično potegovanje za siromašne bolnike ga je pa življenje stalo. Imenovani plemič ga je povabil na južino, kaker da bi se hotel ž njim pomiriti. Ali ko se je duhovnik vračal domov, so ga plemičevi hlapci, poleg pota skriti, čakali in vbili 15. januarija leta 1304 ali 1305. Truplo so vergli v jamo in s fratjem in ternjem pokrili. Ali čudo! To ternje je začelo cvesti; ljudje so to opazili, šli gledat in pod cvetočim ternjem so našli truplo rajnega duhovnika ter ga v bolnišniški cerkvici pokopali. Čez 174 let je bilo to truplo še nestrohnelo. Sveta cerkev je 17. maja 1806. potečila nepretergano češčenje bl. marternika vsmiljenja do vbozih.

P. A. F.

*) P. Pietr' Antonio di Venezia. Leggendario Francescano, tom. I.. Vite di Gennajo 15.

P. Sylvester Winkes, Seraphischer Tugendspiegel, 15. Januar.
Acta O. M. ann. 1909. fasc. 5.

Življenje sv. Ferdinanda III.

Leona in Kastilije kralja, tretjerednika sv. Frančiška.

P. S. Z.

U v o d.

Trinajsto stoletje po Kristusu je bogato znamenitih oseb in velikih dejanj. To stoletje sta nastopila od Boga poslana redovna vstanovnika Dominik in Frančišek, katerih vstanove so širile blagoslov božji v vse naslednje čase noter do naših dni. To stoletje so se rodili mnogi imenitni učeni, mej drugimi sv. Tomaž Akvinski in naš sv. Bonaventura, moža, ki sta povzdignila kerščansko bogoslovje in modroslovje na občudovanja vredno višino. To stoletje je videlo sv. Antona Padovanskega, nevtrudljivega oznanjevalca besede božje, videlo sv. Elizabeto, mater vbogih in bolnikov. To stoletje more pokazati tudi največje kneze in vladavce v cerkvi in državah. Mej poslednjimi je eden najslavnejših sv. Ferdinand, kralj Leona in Kastilije, tretjerednik sv. Frančiška, vreden, da se bliže seznanimo z njegovim življenjem.

Preden pa ga začnemo popisovati, moramo vedeti nekoliko o deželi, kjer je bil rojen, kjer je delal in vmerl, in poizvedeti kaj tudi o stariših, ki so imeli takega sinu.

Leon, rojstna dežela sv. Ferdinanda, je bila ob njegovem času eno malih kerščanskih kraljestev na Španskem, mej staro Kastilijo na vshodni in Portugalom in Galicijo na zahodni strani.

V Španiji, velikem po pirenejskih gorah, ki ga ločijo od Francoskega, imenovanem pirenejskem skorootoku, so prebivali ob Kristusovem času razni narodi, zlasti Iberi in Kelti, pomešani nekoliko s Feničani, Gerki in Rimljani. Vsa dežela je bila podložna rimskemu cesarstvu. Rimski cesarji so imeli tam tudi mnogo svojega vojaštva. Regiment vojakov, 4200 do 6000 mož, so imenovali Rimci legio; mi bi rekli legijon ali legija. En tak legijon rimskih vojakov in sicer sedmi dvojni (legio VII gemina) je imel svoj tabor prav v rojstni deželi našega svetnika. Iz tega tabora je ščasoma nastalo mesto, ki je ohranilo ime Legijon ali po sedanji španski izreki León; po tem mestu se je imenovalo potlej celo kraljestvo.

Pa ne le latinski jezik so širili Rimci po Španskem, temuč tudi, kar je bilo še veliko več vredno, kerščansko vero. Mogoče sicer, da je že sv. Pavel, kaker je imel namen (Rim. 15, 24. 28), tudi na Špansko prišel oznanjevat nauk Kristusov, ali za gotovo se to ne ve. Gotovo je le, da so bili prvi škofje na Španskem po tistih mestih, ki so bila najbolj rimska, in mej njimi se prvo imenuje ravno Leon.

Vse do začetka 5. stoletja so Rimci gospodovali na Španskem in kerščanstvo se je hitro širilo. Tedaj je dala ta dežela katoliški cerkvi mnogo slovečih marternikov in svetnikov, pisateljev in pesnikov, tako Vincencija in Evlalijo, Juvenka in Prudencija, Orozija in Pacijana.

Od leta 409 nadalje so priderli na Špansko razni nemški narodi, Alani, Svevi in Vandali; za njimi so prišli mogočni Visigoti ali Zahodni Goti, ki so one ali podjarmili ali v stran potisnili. Visigoti so bili mej vsemi nemškimi ali bolj prav germanskimi narodi najbolj izobraženi in tudi že kristijani, vender ne katoliški, temuč arijanci, to je nauku krivoverca Arija vdani, ki je terdil, da Kristus ni pravi Bog. Vender Visigoti starega katoliškega prebivalstva v svojem kraljestvu niso preganjali, Katoliška cerkev na Španskem je ohranila tudi pod njih gospostvom svojo uredbo in svojo zvezo z rimskimi papeži. Ščasoma so se Visigoti privadili celo latinskega jezika in naposled l. 589 so se svojim kraljem vred sprejeli tudi katoliško vero. S tem kraljem, Rekaredom I., se je začela za katoliško cerkev na Španskem doba najlepšega cvetja. Karginljivo je brati, kako so pod njegovo in njegovih naslednikov vlado državne in cerkvene oblasti v lepi edinosti skerbele za telesno in duhovno dobro vernega katoliškega ljudstva. Toledo, ne daleč od Madrida proti jugu, skorej v sredi dežele, je bilo glavno mesto države in ob enem cerkveno središče, sedež prvega nadškofa ali primata Španije. Tam so se pogostoma zbirali španski škofje na svoje cerkvene shode, ki so bili ob enem skoraj nekaki državni zbori. Mej škofi tistega časa slovita posebno sv. Izidor Seviljski, cerkveni učenik, in sv. Iljdefonz Toledski, tudi cerkveni pisatelj.

Ali v sredi lepe edinosti mej cerkveno in državno oblastjo je bila katoliška cerkev na Španskem vender v veliki nevarnosti. To so ji bili judje, ki jih je bilo tam ne majhino

število. Da so bili kristijanom sovražni, je natorno in se ni čuditi, zlasti ker tudi kristijani niso vselej lepo ravnali z njimi. Priznati se mora, da so bile že postave vshodno-rimskega cesarja Justinijana proti njim terde; še terje pa so bile visigotske. Tudi škofje jim niso bili prijazni; nekateri so jim dajali na izbero, da se ali pokristijanijo, ali zapuste njih škofije, tako da se je moral celo papež za nje potegniti. V takih stiskah so se nekateri sicer pokristijanili, pa le na videz; v sercu so ostali judje, kaker so prej bili, in na skrivnem so se ravnali tudi na dalje po svojih judovskih navadah. Sklep kralja Hintila, ki je vladal od l. 636 do 640, da prežene vse jude s Španskega in imajo tudi njegovi nasledniki tako delati, je pospešil le še bolj hlimbo in navidezno kerščanstvo, ter pomnožil nevarnost za cerkev in državo. Le pomislimo, kakšni so morali biti nasledki, če je tak kerščen jud postal mašnik ali celo škof. Maševal je, pa ni imel namena v resnici maševati, posvečeval je, pa ni imel namena v resnici koga posvetiti, temuč le škodo narediti cerkvi. Da so taki ljudje tudi državi škodili, kjer se je dalo, to si je lahko misliti. Skovali so v ta namen zaroto s svojimi rojaki judi v Afriki; pomagali so tudi, koliker so le mogli, mogočnim sovražnikom, ki so napadli Španijo, ko je bilo v začetku osmega stoletja kraljestvo opešalo in propalo.

Ti sovražniki so bili Mavri, doma v severno-zahodnem kotu Afrike, Španiji nasproti; v starem veku se je tista dežela po njih imenovala Mavritanija, zdaj se imenuje Maroko. V 7. stoletju so bili Mavri najberže vsaj večinoma kristijani, kaker vsa severna Afrika; zahodnji del dežele je bil celo pod špansko oblastjo. Ali prav v tem stoletju se je vzdignila proti veri Kristusovi silovita nevihta, ki je kerščanstvo v Mavritaniji kaker po vsi severni Afriki in zahodni Aziji skoraj popolnoma zaterla. V Arabiji je namreč krivi prerok Mohamed vstanovil novo vero, ki se je imela razširiti, kaker je hotel, po vsem svetu. On sam si je podvergel Arabijo, njegovi nasledniki so podjarmili Sirijo in Palestino, Egipt in Tripolitansko, Mesopotamijo in Armenijo, dvajset let po Mohamedovi smerti tudi Perzijo. Nasledniki Mohamedovi, tako imenovani kalifi, niso bili namreč kaki aposteljni ali misijonarji, temuč ob enem cerkveni poglavarji in vojaški poveljniki ali cesarji. Mohamedova

vera, navadno „islam“ imenovana, se ni širila kaker Kristusova z oznanjevanjem besede božje, temuč z ognjem in mečem. Tako je tudi v Mavritanijo priderl Mohamedovega naslednika vojskovodja Musa (to je Mozes) s svojimi arabskimi vojaki, in Mavri, koliker jih ni vbežalo v gore, so morali sprejeti islam in arabsko gospostvo. Tudi jezika so se morali učiti arabskega. Še zdaj je zato v Maroku in v vsej severni Afriki domači jezik arabščina.

Pa s temi pridobitvami verniki preroka Mohameda še niso bili zadovoljni; tudi Evropo so si hoteli podvreči. Musa je meril seveda najprej na Španijo in kristijani so bili tako neprevidni, da so ga celo sami poklicali. Kralj Vitiza je bil dal Teofrida, vojvoda v Kordovi, oslepiti. Njegov sin Roderih je zato vzbudil vstajo ter se je l. 710 polastil prestola. Vtiizovi sinovi pa so v zvezi s svojim stricem nadškofom Seviljskim in vojvodom Julijanom, kraljevim namestnikom v Sevti (Ceuta), poklicali, da veržejo Roderiha s prestola, kalifovega namestnika Muso na pomoč. Berž drugo leto 711 je prišel njegov podpoveljnik Tarik z obilo vojsko ter je premagal kralja Roderiha v veliki bitvi pri mestu Heres de la Frontera, na južnem koncu Španije blizu Kádisa, in v kratkem času se je polastil nato skoraj vsega visigotskega kraljestva. Musa mu je bil nevoščljiv zaradi tolikih pridobitev. Prišel je tudi on na Špansko ter vergel Tarika v ječo, češ, da je bil nepokoren. Ali na povelje kalifovo ga je moral oprostiti in nadaljevati ž njim vkup osvojitve Španije. In res, v menj ko pet letih je bil podveržen do malega ves pirenejski skorotok. Le v severnih gorah Asturije, Biskaje in Kastilije si je rešil neki potomek stare kraljeve hiše, Pelajo po imenu, majhino, vender neodvisno kerščansko kraljestvo; v zahodnih Pirenejah pa so si znali Baski, mlajši starih Iberov, kaker prej proti Gotom, tako zdaj proti Mavrom vbrantiti prostost. Vsa ostala Španija je prišla mohamedancem v oblast.

Kjer je odločila oborožena sila, so ti kerščanske cerkve porušili; po mestih, ki so se jim podala po pogodbi, pa so kristijanom prizanašali. Le težke davke in druge dolžnosti so jim naložili. Popotnim Mavrom so morali dajati stanovanje ter jih tri dni zastonj hraniti. Službo božjo so smeli obhajati le na tihem brez petja in zvonjenja. Tudi merliče so smeli le brez

zvonjenja in spremljanja na prostem polju pokopavati; spominikov jim niso smeli postavljati. Križi in znamenja so bila ob potih in na očitnih prostorih prepovedana. Tako stiskani in od časa do časa, zlasti v 9. stoletju, še huje preganjani so vendar ohranili 29 škofij s 3 nadškofijami in celo svoj poseben obred pri službi božji, do današnjega dne znan pod imenom „mosarabski“. Mosarabci so se namreč kmalu začeli imenovati kristijani, ki so živeli na Španskem pod arabsko ali maversko vlado. Vladali so namreč in vse javne službe opravljali ali Arabci ali poarabljeni Mavri. Vsaka okrajina je imela svojega valija ali podnamestnika; ti so bili odgovorni v začetku namestniku kalifovemu v Afriki, kmalu pa je Španija dobila svojega kalifa ter je postala tako samostojna mohamedanska država.

Leta 750 so abbasovci, mlajši Mohamedovega strica Ab-basa premagali in vbili kalifa Mervana iz rodu Omajjevcev, ki so od leta 661 bili kalifi v Damasku. Eden tega rodu je vbežal na Špansko, Abd-ur-rahman, in mej tem ko je abbasovec Abdallah nastopil ko kalif na Jutrovem in si za sedež izvolil mesto Bagdad, je dosegel to čast Abdurrahman v Kórdovi. Ne Toledo, prejšnje kraljevo mesto, Kordova, na reki Gvadalkiviru v južno-španski deželi Andaluziji, je postala glavno mesto mohamedanske države na zahodu in to čast je ohranila Kordova skoraj 300 let, vse do 1031 po Kristusu. In to ni bila prazna čast. Kordova je postala v tistem času največe in najimenitniše mesto v zahodni Evropi. Raztezala se je ob Gvadalkiviru 5 nemških milj na dolgo ter štela milijon prebivavcev. Razen mnogih drugih znamenitih krasnih poslopji je imela 300, ali, kaker drugi pišejo, 600, ali še celo mnogo več hiš božjih t. j. seveda mohamedanskih mošej in sicer tako lepih in bogatih, da se še dandanašnji čudi svet njih ostankom; sedanja škofijska cerkev je nekaj prav posebnega in to je bila nekedaj glavna mošeja kordovska. Umetnost, znanstvo in slovstvo je bilo tedaj v Kordovi v najlepšem cvetu. Okoli leta 950 je imelo mesto 80 javnih šol. Na daleč in široko je slovelo tamkajšno vseučilišče; po njem je bila Kordova učiteljica vsej zahodni Evropi. Tudi kristijani so se hodili tjakaj učiti tedanjih višjih nauk, zvezdoslovja, zdraviljstva, godbe, računstva in celo modroslovja.

Pri vsem tem se kristijanom mosarabcem ni predobro godilo. Pregarjanje je sicer v 10. in 11. stoletju ponehalo, ali davke so morali vedno velike plačevati. Pa zdaj glejmo, kako so se imeli tisti kristijani, ki so vbežali moslemom, t. j. mohamedancem, ter si ohranili slobodo.

Malo kraljestevce Asturija v severno-španskih gorah se je ščasoma širilo proti jugu. Mala pa za svojo vero in domovino vneta množica ljudi je bila namreč skoraj nepretergoma v vojski z moslemi ter jim je zdaj to zdaj ono terdnjavo ali mesto iztergala iz rok. Tako je prišlo tudi jako vterjeno mesto Leon spet kristijanom v roke in kralji, ki so imeli prej v Oviedu svoj sedež, so se preselili v Leon in nadalje imenovali sebe in svoje kraljestvo po tem mestu.

V severno-vshodnji Španiji, ki se na Francosko naslanja, so nastale mej tem frankovske mejne grofije Barcelona, Navarra in Aragon. Vse tri so postale ščasoma samostojne države, Navarra in Aragon celo kraljestvi.

Kastilija, tako imenovana po mnogih kastelih ali terdnjavah, ki so si jih kristijani postavili v brambo zoper mosleme, je bila prvotno grofija kraljestva Asturije. Ko je bil poslednji grof zavratno vmorjen, se je dežele polastil kralj sosedne Navarre Sančo Veliki ko svak vmorjenega, ter je dal Kastilijo, ko je razdelil svoja posestva, svojemu drugemu sinu Ferdinandu ko dedno kraljestvo. Knezi in kralji teh malih držav so bili sicer dostikrat v prepirih mej sabo, vendar so počasi zmirom več moslemskega posestva osvojili, zlasti ker je bilo tudi mej temi mnogo neednosti in razporov. Namestniki kalifovi po raznih okrajinah so imeli preveč oblasti in so jo skušali še zmirom bolj razširiti, tako, da se je naposled kalif Hišam III. leta 1031 odpovedal svoji časti in država je razpadla. Koliker je bilo prej namestništev, toliko je bilo nadalje novih držav, ali pa še več. Temu nasproti so se kerščanski knezi združili, da bi naredili konec arabskemu gospostvu na Španskem. Alfons VI. kralj Kastilije, je osvojil l. 1085 veliko in jako vterjeno mesto Toledo ter je napredoval tako vspešno, da so Arabci Morabete ali Almoravide *) in njih mogočnega poglavarja Jusufa, ki si je bil podvergel Mavritanijo, iz Afrike

*) Eno ko drugo ime je iz arabskega »al murabathin«, kar pomeni božji službi se posvečujoče može.

na pomoč poklicali. Ta skoraj 80letni knez je res prišel z veliko vojsko in premagal tri kerščanske kneze, Alfonsa VI., Sanča kralja aragonskega in barcelonskega grofa Berengarja l. 1086; pa nato ni šel nazaj v Afriko, ostal je ter si podvergel vso južno Španijo. Le s pomočjo kerščanskega vojvoda, mnogo opevanega Sida, so mu moslemi Valencijo spet izpulili, ki je pa po Sidovi smrti vnovič prišla v Morabetsko oblast. Tako je ostala arabska Španija razen Saragose, ketere mogočni knez si je znal pridobiti prijateljstvo Jusufovo, pod gospostvom Almoravidov. Da niso ti tudi delov kerščanske Španije pod se spravili, je overla moč in previdnost Alfonsa VI, ki se zato in zaradi izverstnega gospodarstva imenuje „luč in ščit Špancev“.

Njemu je pomagal v boju zoper Almoravide tudi burgundski grof Henrik. Zato mu je dal Alfons grofijo Portugal mej rekama Duero in Minjo ko nekako dedno izročilo (fevd) kastiljskega kraljestva l. 1095. Pa že Henrikov sin Alfons I. ni priznal kastiljske višje oblasti, imenoval se je kralja portugaljskega l. 1140, in ščasoma se je razširilo to kraljestvo, ki je ko tako samostojno ostalo do naših dni.

Natančniše pripovedovati, kako so se mej sabo prepirali ti kerščanski vladarji in kako so se posamezni vojskovali z mohamedanci, to bi bilo predoigo in predolgočasno. Omeniti moramo tu le še, da so Almoravide kmalu spodrinili Almohadi *), ki so razširili svojo oblast tudi čez vso arabsko Španijo. Ali zoper nje so se združili Alfons VIII. kralj Kastilije stari oče sv. Ferdinanda, in kralja navarski in aragonski ter so jih leta 1212 pri mali vasici Las Navas de Tolosa, onkraj gore Sierre Morene popolnoma potolkli. Sto tisoč Mavrov je obležalo mrtvih na bojnem polju. Kaker se drugod bere, pa bi bila štela mohamedanska vojska 600000 mož in padlo bi jih bilo 200000, kristijanov pa od 100000 le kakih petdeset.

Kralj Alfons in vsi kristijani so pripisovali to zares čudovito zmago posebni pomoči Matere božje, ketere zastavo so nosili v boju, kjer je bila nevarnost največa. V vedni spomin na to se je ustanovil praznik „zmage sv. križa“, ki ga na dan bitve 16. julija na Španskem še dandanašnji obhajajo.

*) Arabsko „al muahedin“ ljudje, ki enega pravega Boga molijo, fanatična sekta v atlantskih gorah.

S tem smo prišli v španski zgodovini do časov sv. Ferdinanda. Omeniti imamo zdaj le še nekoliko o njegovih stariših.

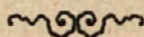
Oče mu je bil Alfonz IX., kralj leonski, mati pa Berengarija, hči kastiljskega kralja Alfonz VIII., sestra matere sv. Ludovika IX. kralja francoskega, Blanke.

Alfonz IX., leonski kralj, je bil prej poročen s Terezijo, hčerjo portugalskega kralja. Pa ta je bila ž njim v bližnjem sorodstvu in torej zakon neveljaven; morala sta se ločiti in Terezija se je vernila k očetu.

Berengarija je bila tudi prej s Konradom, tretjim sinom nemškega cesarja Friderika I. ali poročena, ali pa vsaj gotovo zaročena. Pa tudi tu je prišlo do ločitve. Konrad je bil raznim strastem vdan človek in verhu tega tudi v sorodstvu z Berengarijo. Vernil se je torej in končal je ko žrtev svojih strasti l. 1196.

Tako sta bila Alfonz in Berengarija prosta in ljudje, ki so imeli dober namen, so svetovali, da bi se vzela ter bi se tako poravnalo sovraštvo, ki je bilo tedaj mej kraljestvoma Leonom in Kastilijo. Berengarijin oče je vedel, da je mej njo in Alfonzom tudi bližnje sorodstvo, zato se je vpiral, vendar ne ravno odločno. Vmes je posegla mati Berengarijina, kraljica Eleonora. Ko modra in odločna žena je pregovorila Berengarijo, naj se vda, da se mir ohrani mej kraljestvoma. Pisala je tudi Alfonzu, naj pride hitro v mesto Valjadolid, kjer ga nevesta že čaka. Alfonz je prišel in meseca decembra l. 1197 se je zakon sklenil. Sovraštvo mej Leonom in Kastilijo je prenehalo. Z Berengarijo je dobil Alfonz dobro ženo in njegovo kraljestvo izverstno kraljico. Na njeno prošnjo je kralj znižal davke in odpravil nered, ki je bil mej stanovi in družinami. Na njeno prizadevanje je dal sezidati novo kraljevo palačo, postaviti nov samostan sv. Izidorja in nove mestne stolpe, tudi stolno in druge cerkve je dal popraviti in olepšati, nekatere pa na novo sezidati. Deržava je plavala v sreči, ljudstvo je hvalilo Boga za tako dobrega kralja in kraljico. —

Vender je bil njiju zakon neveljaven!

Drugi shod avstrijskih tretjerednikov v Inzbruku.

P. V. K.

„Kedor se ponižuje, bo povišan“ (Mat. 23, 12), te besede se spolnjujejo nad našim očakom sv. Frančiškom, odkar se je preselil iz te solzne doline v nebeško domovino. Ali prav za prav moramo reči, da so se spolnile že prej, ko je Frančišek še živel, ko je še hodil v šolo zatajevanja in poniževanja, že takrat ga je Bog visoko povzdignil. Saj naši pridni bravci vedo, kako čudovite in izredne so bile milosti, ki jih je Frančišek prejemal od Boga od tistega trenutka dalje, ko se je ločil od sveta, svet je pa šel za njim in se poln občudovanja učil od priprostega ubožca najlepših čednosti in prejemal od njega največih zakladov za nebesa. Najznamenitiji možje tistega časa so spoznali v Frančišku moža od Boga posebno ljubljenega in izbranega v to, da prenovi svet. In naš svetnik se je brez dvojbe tudi sam zavedal, kaj Bog od njega pričakuje, drugače bi ne bil vstanovil svojih treh redov. Ali gotovo pa je, da Frančišek ni mislil, kako bodo še pozni rodovi sè spoštovanjem izgovarjali njegovo ime, ni mislil, da se bo v njegovi ustanovi v 20. stoletju začel kazati tako lep napredek; preponižen je bil, da bi bil od semena, ki ga je on zasejal, pričakoval tolikega sadu, dasiravno je pa od druge strani gotovo zaupal na pomoč božjo in na blagoslov iz nebes.

Frančiškova ponižnost in njegovo otroško zaupanje je Gospodu dopadlo. Zato je skozi toliko stoletji njegovo ustanovo ohranil v pravem, katoliškem, zares evangelijskem duhu. Blagoslovil jo je mej vsemi drugimi ustanovami; sadovi pervega, drugega in tretjega reda serafinskega so izredna, od vseh dobrih občudovana in hvaljena prikazen, ne le po drugih katoliških deželah, temuč tudi v naši domovini Avstriji.

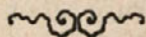
Kjer so namreč sinovi, tam oče ne more pozabljen biti. In sinov sv. Frančiška ima naša velika država lepo število. Kaker duhovna vojska so, postavljeni, da čujejo nad resnico in branijo pravico, varujejo svoje narode pred pogubnimi nauki nevere in preganjajo temo verske nevednosti iz svojih krajev.

Ali ne le brate p rvega reda, Manjše brate, moremo primerno imenovati duhovno vojsko, ampak zlasti tudi tretji red. Tega bi mogli primerjati celo s černo vojsko, ki prime za orožje v največi nevarnosti, ko je že sovražnik v deželi. In taka nevarnost je res za našo sveto vero dandanašnji ne le na Francoskem ali Portugaljskem, temuč tudi po drugih katoliških deželah, mej njimi tudi v naši Avstriji; čas je torej, da se vzdigne mogočna črna vojska. In ta se vzdiguje. Hvala Bogu, tretji red po naših deželah se zaveda svoje dolžnosti.

Veselo je bilo, ko se je o priliki šestega občnega avstrijskega katoliškega shoda na Dunaju obhajalo tudi zborovanje avstrijskega tretjega reda sv. Frančiška; upati je bilo, da to ne bo brez dobrih nasledkov. In res ni bilo. Zdaj so tega dobra tri leta, in že se je razširil Frančiškov duh, na novo poživljen, daleč po naši državi. Najlepši sad prvega pa je gotovo drugi shod, ki se je zé vso mogočo slovesnostjo obhajal 8., 9. in 10. septembra pretečenega leta o priliki sedmega občnega avstrijskega katoliškega shoda v Inzbruku, glavnem mestu Tiroljske.

Kaker pri prvem, tako tudi pri drugem tretjeredniškem shodu ni bilo brez zastopnikov našega slovenskega naroda. Ali večina vas je le morala doma ostati; zato boste pa gotovo radi brali, kako se je ta shod obhajal, kaj važnega, posebno za nas, se je na njem sklenilo. O vsem tem bodo govorili sledeči odstavki.

(Dalje prih.)

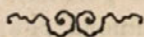

Sè Svele gore pri Gorici.

Pazljivi bravci „Cvetja“ se morda še spominjajo poročila o slavnosti sedemstoletnice reda Manjših bratov, ki se je obhajala na Sveti gori meseca grudna 1909. H koncu popisa, ki je stal v 1. zvezku lanskega tečaja, smo razodeli skrito željo, da bi imeli v naši častitljivi baziliki podobi ali kipa sv. Frančiška Serafinskega in sv. Antona Padovanskega, ki naj bi pričala pobožnim romarjem, da je bazilika redovna frančiškanska cerkev. Hvala Bogu, ta naša želja se je izpolnila. Na dobrotljiva serca smo terkali in odperla so se več ali menj na široko, ka-

ker je bilo komu mogoče. Prihajali so večji ali manjši darovi, počasi sicer, ali vendar tako, da smo v zaupnem pričakovanju še sledečih kipa naročili in tudi že izdelana prejeli. Drugo nedeljo po prazniku razglašanja Gospodovega, ki je tudi nedelja imena Jezusovega, o priliki mesečnega shoda svetogorske skupščine tretjega reda se bosta slovesno blagoslovila. Naj bi ta slovesnost privabila na Sveto goro ne le naše tretjerednike, temuč tudi druge častivce sv. Frančiška Asiškega in sv. Antona Padovanskega. Ob tisti priliki se bo darovala ob 10. uri slovesna sveta maša za vse dobrotnike, ki so pripomogli, da sta se oskerbela ta dva lepa kipa, pa tudi za tiste, ki bodo še nadalje darovali po svoji moči, da se ščasoma naroče še kipi presvetega Jezusovega in Marijinega Serca in patrona in patrone tretjega reda, sv. Ludovika in sv. Elizabete, kaker smo to željo že izrazili v lanskem „Cvetju“ na omenjenem mestu. Bog dosedanjim in prihodnim darovavcem obilno poverni!

P. K. L.

Iz mariborske skupščine 3. reda sv. Frančiška.

Duhovne vaje. Udje 3. reda mariborske skupščine bodo imeli od 11. do 15. marcija 1911 svete duhovne vaje v baziliki Marije Matere Milosti. Premišljevanja bodo v nemškem in slovenskem jeziku. V soboto, dne 11. marcija zvečer ob šesti uri bo uvodno premišljevanje za Nemce, v nedeljo, dne 12. marcija ob sedmi uri zjutraj, uvodno premišljevanje za Slovence. Nadaljna premišljevanja bodo v nedeljo dopoldne ob polu desetih za Slovence, ob ednajstih za Nemce, popoldne ob treh za Slovence, ob šestih zvečer za Nemce. V ponedeljek in torek ob petih zjutraj in ob treh popoldne za Slovence, ob devetih dopoldne in ob šestih zvečer za Nemce. V sredo zjutraj ob petih sklep za Slovence, ob devetih sklep za Nemce. Vseh bo 16 premišljevanj, 8 slovenskih in 8 nemških.

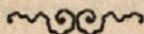
Če ravno so duhovne vaje v prvi versti udom 3. reda sv. Frančiška namenjene, se jih vendar sme vsak vdeležiti, kedor le hoče. Ker se v lavantinski škofiji na kvaterno nede-

ljo, dne 12. marcija velikonočno obhajilo začne, bodo vdeleženci sv. duhovnih vaj ob enem svojo velikonočno dolžnost opravili.

Organizacija. V številkah 6, 7, in 8, lanskega „Cvetja“ se je poročalo o organizaciji 3. reda, izveršeni leta 1909 v podružnicah mariborske skupščine. Leta 1910 se je zopet v mnogih župnijah organizacija zveršila, v drugih pa pripravljala, in se bode, če Bog da, v prihodnje zveršila.

Poročevavec neke skupščine sicer pravi, da „v širših krogih ostanejo suha imena brez včacega pomena“ („Cvetje“ XXVII. 1910), ali popolnoma se mu ne more priterditi. Tudi „suha imena“ imajo zgodovinski pomen, navdušujejo za organizacijo ude 3. reda omenjenih župnij, celo „v širših krogih“ — seveda ne v vseh — poročilo vzbuja zanimanje za organizacijo. „Če je tam tako, zakaj pa pri nas ni, če je tam organizacija mogoča, zakaj bi pa pri nas ne bila“, so se slišale opazke. Še eno dobroto ima poročilo: pomnoži število naročnikov na „Cvetje“. — Tudi imena pokojnih udov, priporočenih soudom v molitev, so „širšim krogom“ neznana, pa če jih bemo tiskana v „Cvetju“ napravijo celo drugi vtisek kakor če bi se poročalo: umerlo jih je toliko. Naročniki „Cvetja“, katerim ni za „suha imena“, naj blagohotno prizanesejo, ako bodo zopet videli kaj takih imen.

(Dalje prih.)

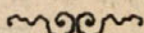

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajni udje 3. reda skupščine goriške: Katarina (Elizabeta) Stepančič iz Bilj, Jera (Marjeta) Rjavec iz Roč, Uršula (Pavlina) Bizjak iz Drežnice, g. dr. Ferdinand (Ivan K.) Rojec iz Žalošč (jako pobožen, globoko veren zdravnik, naš in našega „Cvetja“ dober prijatelj, poseben častivec presvetega Rešnega Telesa, ki ga je skozi mnogo let v pogostem, skoraj vsakdanjem obhajilu sprejemal in zlasti o priliki izpostavljenja v goriški veliki cerkvi redno prihajal molit noter iz svoje rojstne vasi blizu Dornberga, kjer je poslednja leta samski na svojem posestvu prebival svojim rojakom v najlepši zgled terdnega kerščanskega prepričanja, † v svojem 70. letu 29. novembra 1910); drežniške: Elizabeta (Angela) Koren, † 27. avg. 1910, Katarina (Terezija) Berginc † 14. sept. 1910; brežiške: Marija Omerzel, Elizabeta Rožman, Terezija Gerjevič, Marija Pirš, Terezija Keršan iz Br-

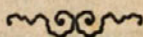
tič; Marija Tomše s Čateža; Andrej Kos sè Sromelj; Uršula Bratanič iz Brežic; Marija Polovič, Helena Gašparin iz Dobove; Marija Hervol iz Kapel.

Nadalje se priporočajo v pobožno molitev: neki nevarno bolan vdovec tretjerednik, oče več nedoraslih otrok; neka 6 letna dušno-nesrečna deklica; sedem na očeh bolnih oseb; neka oseba za srečen porod; neki bolnik in bolnica; dve bolni osebi; neka oseba v velikih stiskah in zadregah, da bi v tožbi ne bila zgubljena zemlja in drugo; M. V. ker je bolna na očeh že pol leta; Franc Kolar v Lazih v svoji dolgotrajni hudi bolezni; neka žena, da bi se izpolnilo, kar želi; neka oseba, da bi se mogla premagovati; neka žena priporoča svojega moža; neka hči svojega očeta, da bi mu Marija izprosila spoznanje dušnega stanja in mir dušni in telesni njemu in družini; neka oseba priporoča sebe in svoje stariše, brate in sestre za kerščansko življenje in srečno smert; neka žena iz Nove štifte priporoča svojega očeta za srečno zadnjo uro in v dober namen, ravno tako sama sebe in vse svoje ljudi; neka tretjerednica sebe v več dobrih namenov in neka družbenka za razsvetljeno pamet; M. H. priporoča brata in njegovo ženo za spoznanje in lepo življenje.

Zahvalo za vslišano molitev

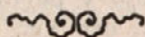
naznanjajo: L. C. da se ji je srečno zazdravila rana, ki si jo je bila vrezala v noge, ko je brala osem pozdravov Marijinemu Sercu in skoz 14 dni molila po 3 zdravamarije; tudi za neko drugo bolno osebo je podobno molila in začelo se ji je boljšati in zdaj hodi in dela; tako je v še drugih primerih pomagala tista molitev; neka oseba za pomoč v bolezni nekih živinčet; A. G. iz Oseka, da je ozdravela iz nevarne bolezni, ko se je priporočila presv. Sercu Jezusovemu, Materi Božji in sv. Frančišku; A. C. v Orešju za pomoč v bolezni; M. V., da je ozdravela vsaj toliko, da lahko dela; družina Drešar za ozdravljenje obolele živine.

Za kitajski misijon

so nadalje poslali k nam: Marija Dodič iz Dolenje p. Jelšana v Istri 3 K; neimenovana iz Maribora za odkup kitajske deklice, ki se naj kersti na ime Terezija Ana, in kitajskega dečka, ki se naj kersti na ime Jakob Štefan: 40 K; v Kamnik po fr.

Petru v Ljubljani neimenovana oseba iz Ljubljane: 5 K; neimenovana oseba iz Šiške: 2 K; iz Nazareta neka oseba za odkup kitajskega dečka (Jožefa): 36 K.

Rimsko - frančiškanski koledar za leto 1911.

Mesec januarij ali prosinec

1. **nedelja**: Novo leto, obrezovanje našega Gospoda J. K. V. O., P. O.
2. **ponedeljek**: osmina sv. Štefana, m.
3. **torek**: osmina sv. Janeza, evang.
4. **sreda**: osmina nedolžnih otrok.
5. **četrtek**: vigilija razglašanja G., sv. Telesfor, m.
6. **petek**: razglašanje Gospodovo, V. O., P. O.
7. **sobota**: 2. dan mej osmino razgl.

8. **nedelja**, 1. po razglašenju Gosp.
9. **ponedeljek**: 3. dan mej osmino razgl.
10. **torek**: 4. dan po razgl. Gosp., bl. Egidij, sp. 1. r. **P. O.**
11. **sreda**: 5. dan po razgl. Gosp., sv. Higin, p. m.
12. **četrtek**: 6. dan po razgl. Gosp.
13. **petek**: osmina razgl. Gosp.
14. **sobota**: presv. ime Jezus; sv. Feliks, m. **P. O.**

15. **nedelja**, 2. po razgl. Gosp., sv. Pavel, pušč.
16. **ponedeljek**: sv. Berard in tov., m. 1. r. **P. O.**
17. **torek**: sv. Anton, opat.
18. **sreda**: sv. Petra stol v Rimu, sv. Priska, d. m.
19. **četrtek**: sv. Kanut; sv. Marij in tovariši, m.
20. **petek**: sv. Fabijan in Sebastijan, m.
21. **sobota**: sv. Aneza, d. m.

22. **nedelja**: 3. po razgl. Gosp.; sv. Družina; sv. Vincencij in Anastazij, m.
23. **ponedeljek**: zaroka bl. dev. Marije; sv. Emerencijana, d. m.
24. **torek**: sv. Timotej, škof, m.
25. **sreda**: spreobrnjenje sv. Pavla.
26. **četrtek**: sv. Polikarp, šk. m.
27. **petek**: sv. Janez Krizostom.
28. **sobota**: bl. Matej, šk. 1. r.

29. **nedelja**: 4. po razgl., sv. Frančišek Sal.
30. **ponedeljek**: sv. Hijacinta, d. 3. r. **P. O.**
31. **torek**: bl. Ludovika, vd. 3. r. **P. O.**

Opomba. **P. O.** to je popolnoma odpustek, podeljen cerkvam frančiškanskega, kapucinskega, konventualjskega in redovnega 3. reda in velja za vse verne, tudi ako niso udje 3. reda.

P. O. to je popolnoma odpustek podeljen prvotno le tretjemu redu, zdaj pa tudi prvemu in drugemu.

V. O. to je vesoljna odveza s popolnoma odpustkom podeljena udom 1. 2. in 3. reda.